

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	180 dinár
Félévre	90 dinár
Negyedévre	45 dinár
Egy óra	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: **Dr. MARA JENŐ**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiljeva (Záróva) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatal telefonszáma 21

MEGJELENIK MINDENNAK, HÉTFŐ ÉS ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 125. szám.

Szerda, június 7.

A jugoszlav-olasz megértés.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 5.

Az adriai kérdésben még mindig nem tudta megtalálni a két állam kormánya a megegyezés útját. A tárgyalások tovább folynak ugyan, de már ellanyhult kedvvel. Politikai körökben mégis minden kétséget kizárva úgy vélik, hogy a két állam közötti paktum hamarosan létre jön és ezzel elintéztét nyer ez a fontos külpolitikai kérdés. Pasity miniszterelnök egyelőre még nem adott kormányunknak újabb instrukciókat a további tárgyalásokra vonatkozólag, mert előbb át akarja tanulmányozni az összes eddigi szerződéseket. Ujabb hírek szerint Olaszország és az SHS királyság a napokban, valószínűleg az esküvő előtt, megkötik a végleges konvenciót.

Róma, jun. 5.

Ha a jelek nem csalnak, az ugyan-csak hosszúra nyuló tárgyalások még sem fognak eredmény nélkül befejeződni. Az olasz sajtó, még a nacionalista színezetű is, mint például a D'Annunziohoz közel álló Vedetta d'Italia, szinte meglepő nyíltsággal elmondják, hogy a francia propaganda állott eddig útjában annak, hogy Olaszország és a jugoszláv szomszéd megérték egymást, mert a franciák sehogy sem akarták eltűrni hogy az olaszok a balkáni nemzetekkel jó viszonyba kerüljenek. A tárgyalások folyamán azonban sikerült a mesterséges ellentéteket eloszlatni s most már semmi sem áll útjában a megegyezésnek. A santa-margeretai megegyezés be-zárja a bizalmatlanság idejét s a jugoszláv-olasz megértés új korszakát jelenti. A két szomszédállamnak Fiume és Zárára vonatkozó szerződése mindenesetre megoldja ezt az évek óta vajdudó kérdést s alapját fogja képezni a két szomszéd állam gazdasági együttműködésének. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy ez a meggyőződés kezd felülkerekedni annyi félreértés után mind a két államban. Ebben a szellemben nyilatkozik ma a Nincsity külügy-miniszterhez közelálló „Vreme” is, rámutatván annak a szükségességére, hogy helyre kell állítani a jó szomszédi viszonyt s úgy a kereskedelmi mint a kulturvonatkozásokat. Olaszország elég gazdag ipari termékekben, melyeket haszonnal cserélhetünk ki mezőgazdasági produk-tumainkkal.

Ha tehát tekintjük egyrészt az olasz sajtó konciliáns hangját, más-részt az SHS állam józan és meg-gondolt nyilatkozatait, nem kétel-kedhetünk benne, hogy a két szom-

A királyi esküvő.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jun. 5.

Beogradot mintha elvarázsolták volna, annyira megváltozott. Pénteken négy száz és száz munkás dol-gozgatott az emelvényeken, diadal-kapukon és az uttestek javításán, szombat reggelre ébredve pedig már mindent készen talált Beograd kö-zönsége. A munkások emelvényei el-tűntek, a bomokbuckokat és kötör-melékeket eltakarították, úgy hogy mindenütt a legnagyobb tisztaság és rend uralkodik. A Terrazzián, a Knéz Mihajlova, Vaszina és Kara Gyorgye utcákon, amerre a királyi nászmenet elhalad, százával lesz-nek a szerb és román trikolorok. A házak ormain az emelvények tete-jén, a diadalkapukon a neuzeti zászlókon kívül a külföldi államok lobogóit helyezték el. Az utakon vég-ig kétszáz-kétszáz méter távolság-ban fehér oszlopok merednek az ég felé. Az oszlopokon kétféjű sas lát-ható, a címer alatt pedig A. és M. monogrammok. A házakon és az ut-cákon mindenfelé csillagsugarakban ezer meg ezer ivlámpa veti pazar fényét. Váltakozva sorakoznak a piros-kék-fehér és kék-fehér-piros villanykörték.

Szombat este 9 órakor érkezett meg Beogradba az első hivatalos vendég. Franciaország kiküldötte, Franche D'Esperay francia marsall különvonaton jött meg. Az állomá-

son a késői idő dacára is a hivatalos fogadó bizottságon kívül nagy nép-tömeg várta Franciaország képvise-lőjét. Sűrű éjjelezések között szállt ki szalonkoecsiájából, autójáig tartó útjában pedig állandóan hangzott a zsvió.

Franche D'Esperay tábornok autóját a lovas testőrség egy csa-pata vette körül s így kísérték be szállására.

Ausztria, Anglia és Németország kiküldötteinek érkezését kedd dél-előttre várják.

Az újságírók máris előzönlöttek Beogradot. Európának minden na-gyobb lapja képviselve van legalább egy taggal. Az újságírók állandó permanenciában vannak, a fotori-porterek egyre-másra készítenek fel-vételeket. Nagy feltűnést keltett Beogradban egy jockey ruhás alak, akinek válláról egy széles szalag lóg le. „Berliner Tageblatt” felírás-sal.

Vasárnap délelőtt nagyobb cso-port szokolista érkezett Pansevórol, Kovinról, Szmederovoról és Palán-káról. Ezek a Topesiderben, az ugy-nevezett Kosutyákon fogják torna-mutatványaitkat bemutatni.

Hétfőn délelőtt az összes beogradi katonazenekarok kivonultak a Top-esiderbe, ahol megvendégelték őket.

A román királynét kedd délután hat órára várják.

A politikai helyzet.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 5.

A királyi esküvő és a pünkösdi ünnepek miatt látszólag szélesend uralkodik a beogradi politikai élet-ben. De csak látszólag, mert a klubokban sehol sem szűnt meg a munka, a tárgyalások, tanácskozások azért napirenden vannak, annál is inkább, mivel a legfontosabb tör-vényről és az állampolgárokat a leg-közvetlenebbül érintő ügyről, a vá-lasztásokról van szó. A választási törvény előkészítése most van a törvényelőkészítő bizottság pro-grammjában s így kétszeresen idő-szerű a kérdés helyes megoldása fe-llett vitatkozni.

A képviselőház holnap ülést tart, legközelebb ezután csak az esküvő utáni napokban ül össze. A közeli ülések napirendjét a költségvetés képezi.

széd nemzet mégis egymásra talál s nemsokára meg lesz a végleges megegyezés, hasznára a két nagy ország gazdasági és kulturális életé-nek.

Mennyi pénzzel tartozik Európa Amerikának.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Newyork, jun. 5.

Az amerikai kormány most tette közzé a kimutatást arról, hogy az egyes európai kormányok milyen nagyobb összegekkel adósa Ameri-kának. Az összetartozás tizennégy billió dollár, amely összegnek a napi kamata egymillió négyszázezer dol-lár. Anglia négy és fél, Franciaor-szág három, Olaszország másfél milliárd dollárral tartozik az Egye-sült-Államoknak háborus kölcsönök címén.

Az európai háboru folytán a világ értékekben háromszázötven milli-árd dollárt veszített.

Aláírták az amerikai kölcsönt.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 5.

Szombat késő este létrejött vég-legesen az egyezés a kormány és a Bler-csoport között. A kormány hosszas tárgyalások után, számta-lan ajánlattevő meghallgatása da-cára, arra a meggyőződésre jutott, hogy Bler javaslata nyújtja a leg-előnyösebb feltételeket s így a pak-tumot ezzel az érdekeltséggel kötöt-ték meg. A kölcsönös szerződést szombaton este 10 órakor kötötték meg a szkupstina miniszterelnök-ségi szobájában. A szerződést a kor-mány valamennyi tagja és a Bler-pénzesoport öt megbízottja írta alá.

A kölcsönből huszonöt, esetleg harminc millió dollárt káspónzben lefizetnek, a fennmaradó összegből pedig az Adria-vasut építését finan-cirozzák.

Az Adria-vasut kiépítése a szer-ződés szerint a szkupstinában való megszavazás utáni tíz hónapon be-lül megkezdődik.

Az amerikai kölcsön aláírásának híre vasárnap délelőtt terjedt el Beogradban. A lapok részletes tudó-sításokban számoltak be az esemény-ről. A pénzügyi köröket élénken foglalkoztatja a kölcsön, amitől a pénzügyi helyzet teljes szanalását és helyreállítását várják. A kölcsön legközvetlenebb hatását különben a holnapi külföldi tőzsdejegyzések is bizonyítani fogják.

Briand a versaillesi békeszerződésről nyilatkozik.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, jun. 5.

Briand Nantesban a szocialista-párt nagygyűlésén Franciaország külpolitikájával foglalkozott. Mi-niszteri állásáról való lemondásá-nak okául felhozta, hogy az egyik párt megtámadta és legerélyesebb megtorlásokat követelte Németor-szág ellen és pedig olyan időben, amikor azokra a rendszabályokra nem volt szükség. A versaillesi bé-keszerződésről Briandnak az a vé-leménye, hogy utódja épp oly ké-véssé lesz abban a helyzetben mint ő, hogy a megkívánt eredményt érje el.

Anglia és Olaszország barátságot megszilárdította a genuai konferencia.

Uj csoportosulása a nagyhatalmak között. Lloyd George és Barthou Olaszország békeközvetítő szerepéről. — Angol-olasz szövetség?

A „Torontál” római levelezőjétől.

Róma, jun. 5.

A genuai konferencia — amint ez előrelátható is volt — feloszlott anélkül, hogy meghozta volna azoknak a problémáknak a megoldását, amelyeknek megoldása végett összeült. Mindamellett ennek a konferenciának igen sok olyan eredménye volt, amelyek — bár nem igen függenek össze a voltaképpen megoldandó problémákkal — mégis tagadhatatlanul igen jelentőségteljesek Európa jövő politikája szempontjából. Egyik ilyen eredménye a konferenciának Anglia és Olaszország közlekedése és a közöttük lévő viszony megszilárdulása. Általában a konferencia folyamán Olaszország politikai presztízse erősen emelkedett és viszonya minden állammal szemben igen barátságossá vált. Az entente szétesni készülő tagjai között ma Olaszország képezi ugyiszólván az összekötő kapcsot. Barthou kijelentette, hogy szükségesnek tartja, hogy Olaszország és Franciaország között minél bensőbbé váljék a viszony, másrészt Lloyd George is igen bensőségesen nyilatkozott Olaszországról és biztosította Anglia meleg barátságáról. Így ma Olaszország az a kötelék, amely az egyre jobban széthuzó két másik ententeállamot még úgy, ahogy összetartja.

Lloyd George kijelentette, hogy Olaszország a pacifikáció és az egyetértés őszinte harcosaként lépett fel az európai politikában. Egy erős Olaszország hathatósan tudja majd megakadályozni a bekövetkezheto konfliktusok veszedelmét, mert Olaszország az európai politikát irányító tényezők között leginkább képviseli a békét és az egyetértést. Olaszország irányítása garantálja mindazon problémák barátságos megoldását, amelyek ma Európára nehezdednek.

Maga Barthou is a záróülésem kénytelen volt arra törekedni, hogy őszintébbé tegye az angol-francia viszonyt, mert egy Franciaország és Anglia között támadt ellentét azt jelentené, hogy Európa két tábora oszlanék és ezzel elülről kezdődne a régi politika. Maga Franciaország is kénytelen volt elismerni, hogy egyedül Olaszország képes a két háborús szövetséges között a közvetítést sikeresen végezni és ezt annál könnyebben teheti, minél bensőbb viszonyban áll a két állammal.

Anglia miniszterelnöke is — talán ugyanebből a célból kiindulva — arra törekedett, hogy minél szorosabb együttműködést teremtsen Itáliával. Lloyd George olaszországi tartózkodása alatt felismerte, hogy a két nép, az angol és az olasz nép lelkelete mennyire rokon egymással.

A népek barátságára pedig szorosán összefügg azok érdekközösségével. Azok a beszédek, amelyeket az angol miniszterelnök az olasz sajtó, majd később az angol sajtó bankettjén mondott, világosan megmutatták, hogy az angol miniszterelnök minden erejével arra törekszik, hogy egy tetterős és szoros angol-olasz szövetséget hozzon létre, amelynek célja lenne az ellentétek gyökeres kiirtása és a közös érde-

A magyar választások.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, jun. 5.

A belügyminisztérium hivatalos jelentése a választási helyzetről 245 kerületből. Független van harminc kerület, Budapest környéke és a talpai kerület. Kormánypárti mandátum van 129, pótválasztás lesz 12 kerületben. Ernst-párti van nyolc, Heinrich-párti egy, kormánytámogató pártokivüli hat. Az eddig ismert ellenzéki mandátumok a következők: Friedrich—Andrássy-csoport hat, Haller-csoport négy, Rassay-csoport öt, Batthányi-csoport kettő, szociáldemokrata tíz, ellenzékét támogató pártokivüli tíz. Pótválasztás lesz nyolc kerületben. A kormánypárt és az ellenzék között harminckilenc kerületben történik pótválasztás.

A titkos választások eddigi eredménye:

Pécs. Az első kerületben Oberhamer Antal és Hamerli Imre pártokivüliek között pótválasztás.

A második kerületben Esztergályos Jánost (szoc. dem.) választották meg.

Baja. Lersch Vilmos báró (egys. párt).

Debrecen. Első kerületben Györki

kek minél nagyobb mértékben való előmozdítása.

Lloyd George néhány kijelentésében ez az elv világosan kifejezésre jutott. „Anglia érdeke — mondotta, hogy Olaszország nagy és hatalmas legyen; hiszem, hogy Olaszország érdeke is, hogy erős és hatalmas legyen a brit birodalom.” Hozzátette még Lloyd George, hogy Olaszországnak, mint rohamosan fejlődő óriási népességű államnak szüksége van expanzióra. És kijelentette, hogy „Anglia hajlandó Olaszországot mindenben segíteni, hogy igényeit kielégíthesse.” Természetesen ez feltételezi, hogy Anglia igazi és őszinte barátsággal viseltessék Olaszország iránt. „Együttműködünk a multban — mondotta Lloyd George — közösen óhajtunk munkálkodni a jövőben is, mert van egy igen fontos közös érdekünk: a világ békéje.”

Facta miniszterelnök a maga részéről azt mondotta, hogy „Olaszországnak és Angliának legfontosabb érdeke, hogy egész Európában visszaálljon az intenzív munka ritmusa és hogy újra fellendüljön a kereskedelem, amelynek mérhetetlen értékei veszttek el a háború és forradalmak kataklizmájában, amelyek roppant elmérgesítették a szociális veszedelmeket is.”

Talán túlzás volna még most nagyobb jelentőséget tulajdonítani ezeknek a beszédeknek, mint amilyet talán megérdemelnek, de annyit meg kell állapítani, hogy ezekben a beszédekben Olaszország külpolitikájának legjelentősebb és legfontosabb alapelvei jutottak kifejezésre. Európa rekonstrukciójáról beszélve Lloyd George kijelentette, hogy Genuában nemcsak erős alapjait fektették le ennek a rekonstruáló munkának, hanem már hatalmas pilléreket is emeltek ezekre az alapokra. Így kell értelmezni az olasz és az angol politika közlekedését, amelynek programját szinte önként dolgozták ki Genuában. És ez a program képezi alapját és a pillereit annak az épületnek, a melyet a jövőben föl kell építeni.

Imre dr.-t (szoc. dem.), a második kerületben Hegymegi Kis Pált (Rassay-párt), a harmadik kerületben Jánossy Zoltánt (Rassay-párt) választották meg.

Győr. Első kerület: Hegyeshalmi Lajos kereskedelemügyi miniszter és Német Károly között pótválasztás. A második kerületben: Miakits (szoc. dem.) és Boros Alán (keresztény ellenzéki) között pótválasztás.

Kecskemét. Első kerület: Pekár Gyula kultusz államtitkárát megválasztották. Második kerület: Zsitvay Tibort egységes párti programmal megválasztották.

Komárom. Korányi Frigyes báró (egys. párt) és Deák Lajos (szoc.) között pótválasztás.

Miskolc. Első kerület: Szentpály István (polgár-párt) és Huszka Lajos (dem.) között pótválasztás. A második kerületben: Heisenberg Ferencet (szoc. dem.) megválasztották.

Székesfehérvár. Károlyi József gróf (pártokivüli) és Süttő József (szoc. dem.) között pótválasztás.

A budapesti és pestkörnyéki választások eredménye csak a hét vége felé lesz ismert.

HIREK

A nő.

Jól mondád Michelet:
Minden nő egy oltár;
Egyik imádatot kér.
Más — csupa áldozatot!

(P. Tewrenk E.)

A főgimnázium a tanulók rajzaiból és kézimunkáiból az intézet rajztermében kiállítást rendez. A kiállítást folyó hó 11-ig naponta 8—12 és 2—6 óra között minden érdeklődő díjlanul megnézheti.

A budapesti mintavásárról szóló prospektusok megérkeztek a beszkereki kereskedelmi- és iparkamarához. A vásárt illetőleg minden érdeklődőnek szivesen ad felvilágosítást a fenti kamara.

Beograd felszabadulásának ünnepe. Beogradból jelenti tudósítónk: A beogradi csendőrbriád tegnap délután a Nagypiacon lévő laktanya előtt nagy ünnepségeket rendezett abból az alkalomból, hogy Beograd felszabadult a törökök uralma alól. Ötvenhét évvel ezelőtt történt ugyanis a felszabadítás, melyben a beogradi csendőrség is nagy szerepet játszott. Az emlékünnepen Alekszander király is megjelent.

A szabadkőművesek kongresszusa Svájcban. Genfi tudósítónk jelenti: Junius elsején Lausanneban megnyitották az egész világ szabadkőműves páholyának harmadik nemzetközi kongresszusát. Hasonlat ország szabadkőműveseinek nevében kétszáz delegátus jelent meg a gyülekezeten.

A szociáldemokraták gyűlése. Látogatott gyűlést tartott pünkösdhétfőn a szociáldemokrata párt a Kaszinó helyiségében. A gyűlést délelőtt 10 órakor nyitották meg, majd Kazimir Csapljának a gyűlés elnökévé való megválasztása után Topalovics Zsiva dr. szerb és német nyelven, Brkity Vojin pedig magyarul elmondott beszédében a mai politikai helyzetet vázolta.

A Budapesti Árumintavásárra való utazás megkönnyítése. Köztesdomásu, hogy a magyar kormány az árumintavásár alkalmából visum nélküli utazást, valamint díjmérséklést és félúru vasuti jegyet engedélyezett. Most arról értesülünk, hogy a magyar határrendőrséget már utasították, hogy a június 10—22-ike között a határra visum nélkül érkező kereskedőket és iparosokat visum nélkül is beengedjék. A vizum nélküli utazást nem kötötték semmiféle formalitáshoz. A félúru vasuti jegyeket azonban csak névre szóló igazolvány ellenében adják ki. Ezekért belsőföldön az illetékes kereskedelmi- és iparkamarához, külföldön pedig a vásári képviselősekhez, illetve ha ilyenek nincsenek, ugyancsak a kamarákhoz kell mielőbb fordulni.

Operettelőadások Belacrkván. A belacrkvai német dalegylet rövid idő alatt immár a harmadik operettel lépett a nyilvánosság elé. A dalegylet színeszeti munkedvelő csoportja a „Hochheit tanzt Walzer” és „Rund um die Liebe” operettek után most a „Dreimädel hans” Schubert dalaiból összeállított dalművet adta elő. Az előadók éneke és játéka egyaránt kiváló és kifogástalan volt, úgy hogy a szigorú kritika is csak elismerőleg nyilatkozhatott szereplésükről. A dalmű zenei kíséretét a belacrkvai zenekedvelők egyesületének tagjai szolgáltatták. A stíluszerű díszleteket szintén helyi festőművészek tervezték izléses kivitelben. Az előadásnak oly nagy volt a sikere, hogy meg kellett ismételn.

Jósika Samu báró — szenátor. Bukarestből jelenti, hogy az erdélyi pótválasztásokon Jósika Samu bárót, a magyar nemzeti szövetség elnökét, szenátornak választották meg.

Autótúra ut Hortobágy—Balaton között. A Hortobágy—Balaton közötti turaut nevezéseinek lezárása után 27 gépkocsi indul versenyre. Egy egész esomó új kocsitípus szerepel a versenyben, ami műszaki szempontból nagy érdeklődést kelt.

Az „Első Vel. Beszkereki Vasutas Zeneegyesület” pünkösdvásárnap este a Kovács-féle bégaparti vasuti vendéglőben kerti ünnepélyt rendezett. Az egyesület célja ezzel az volt, hogy a közönségnek szórakozásra alkalmat nyújtson és hogy egyenruha és hangszer beszerzési alapját növelje. Mindkét cél kitünően sikerült. Az ünnepélyen szép számú közönség jelent meg és a szórakozás, amelyről a rendezőség gondoskodott, elsőrangú volt, amellyel élvezetes estét szerzett a közönségnek. Előadásra került egy egyfelvonásos vígjáték és egy dráma Voltak ezenkívül kacagató tréfák és kuplék. Délután díjtekvés folyt. Az esti előadást pompás tűzijáték zárta be, majd tánc következett. A konferancier szerepét Csányi Lajos töltötte be, aki ötletes és tréfás konferálásával mindvégig derültséget keltett. A többi szereplők is kitünő díletánsoknak bizonyultak. Igen jók voltak Vastagh Mariska, Csókás Kata, Vass Mihály, Kovács Pál, Vastagh Mihály, Anyos Pongrác, Marschall József és Balázs József. A rendezés és betanítás munkáját Kovács Pál végezte, aki még csak nem rég maga is hivatásos színész volt. Az előadás alatt, szünet közben és a tánchoz a zenét a vasuti zeneegyesület vonós- és fuvószenekeara szolgáltatta kifogástalanul Uhlir karmester vezetése alatt.

Autóforgalom Becskerek—Novisad között. Junius 5 től rendszeres autóközlekedés van Becskerek és Novisad között. Az automobil, tekintet nélkül az utasok számára, naponta indul mégpedig Becskerekéről reggel 5 órakor, Novisadról pedig délután 2 órakor. Megállóhely Becskereken a Rózsa-szálló, Novisadon a városháza előtt.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a **Nagybecskereki Takarékpénztár.** Veliki Becskerek, Korona-szálló épület. Telefon 16. szám.

Tagsági díj fizetés. A Viktória választmánya felhívja az egyesület tagjait, hogy hátralékos tagdíjnyújtójukat Freund Györgyüél (Alexandrova ulica, üzletben) annál is inkább váltsák be, mert mindazokat, akik 10 nap alatt ezt elmulasztanák, az egyesület törli tagjai sorából.

Atutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukitételre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.T. fiókjánál** (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Becskerek. — Telefon 43. és 47.

SZÍNHÁZ.

Báró Trenk Ferenc.

Egy népszínmű, mely ugyeszólván állandóan szerepel a zagrabi színház repertoárjában, szombaton került első ízben a veliki-becskereki színpadra is. A darab élénken vázolja a horvát társadalmi életet a XVIII. század közepe táján; Mária Terézia idejében. A horvát paraszt örömet teljesít katonai szolgálatot és vérzik a becsület mezején hazájáért és királyáért abban a meggyőződésben, hogy kötelességét teljesíti. Ugyanakkor azonban a főnemesek a saját népeik ellen is mindenféle erőszakra vetemednek, amiért sokszor életük is kockán forog. Báró Trenk a kor megszemélyesítője a trónnal szemben érzett ezt az áldozatkészséget és ugyanakkor azonban a jobbágyok iránti gögjét sikerrel mutatta be Matijevity a színpadon. Mint a török basának mindenkor joga van, hogy még a ins jorimae noctis csunya szokását is magának vindikálja. Vojvodity Marko jobbágy paraszt saját nálatra méltó helyzetét is hasonló eredménnyel Atyimovity ur mutatta be. Rajcsevity és Rajcsevityné mindkettőn kitűnően játszottak. Azon korban az elnyomottakért egyedül csak az alacsonyabb papság tudott lelkesedni. Ők bátran fölléptek még a hatalmasok ellen is. Rajcsevitynek sikerült mindezt bemutatni. A többi szereplőnek csak kisebb szerep jutott. Magában a darabban pedig — ami természetesen csak az író és nem a színészek rovására megy — az utolsó felvonásban véleményünk szerint nincs eléggé kidomborítva azon harc, mely egyrészt a megsértett főúri tekintély, másrészt meg a szép Jelica iránt érzett szenvedély között a báró szívében fennállott, közvetlenül Sztanko megkegyelmezése előtt.

Táncvizsga a Messingerben.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, jun. 5.

Becskereken ezideig vajmi ritkán volt alkalmunk szépen betanított és jól betanult táncot látni. Bánságban nem akadt táncitanító, aki az előbbi feladatnak kellőképpen megfelelt volna, annál az egyszerű oknál fogva, hogy maguk a tanítómesterek is laikusok voltak a tánc teóriájában és a táncpedagógiában és csupán mint praxissal rendelkező jó táncosok jöhettek figyelembe, mely azonban oktatásra éppen nem megfelelő és kielégítő képesítés. Annál nagyobb örömmel kell regisztrálnunk a hirt, illetve referálnunk két iskolai táncvizsgával kapcsolatban, hogy a félig meddig rossz utra terelt és minden alaposág, sőt alap nélküli táncitanítás most szakavatott kezébe került s reméljük, hogy a közönség kellő pártolása mellett azoknak is sikerül majd tanításukat megismerni, akik a záróvizsgákon nem voltak jelen.

A Messinger-féle leánynevelő-intézetben vasárnap délután tartották meg a táncvizsgát nagy közönség előtt, az intézeti tornateremben. Zeneszó ítemeire, a két Rosenberg fivér táncitanárok élén, hosszú sorban vonult fel a fehérbe öltözött leánykasereg, mely táncvonalba fejlődve graciózus, kecses lépésekkel

lejtette el mintegy üdvözlésképpen a polonaiseit. Utána a fátültánc következett, amit szintén csoportosan mutattak be. Rendkívül kedves látványt nyújtott a bojár-tánc és a kikapu. Különösen nagy sikert arattak a tarantellával, mely slágerszáma volt a vizsga első részének. A nemzeti táncok közül, az ismertebbeket mind bemutatták, a szobkinyát, kolót, kettős magyart, csárdást, szrbiankat oly tüzessé ropták a kis kipirult arcú lányok, hogy a nézők teljes elismerésüket juttatva ezzel kifejezésre, ugyancsak nem fukarkodtak a tapssal.

A Mignon, glissé polka, krakowiak, mind meglepetés tárgyát képezte, oly kitűnően interpretálták azokat, nem is szólva a tangóról, melynek művészi bemutatása ugyszólván teljesen elragadta a közönséget. A modernebb szalontáncokból is adtak izelítőt a vansztep és a francia boston eltáncolásával, ezekben azonban — s ezt jól esett látnunk — nyoma sem volt a tulhajtott s a táncban voltaképpen nem is létező figuráknak. A közönség azzal a kellemes impresszióval távozott, hogy egy igazán kedves délutánt töltött el, aminek sikerét lehetetlen elvitatni a Rosenberg-fivérektől, akik aránylag rövid idő alatt — alig egy hónapon át tanítottak — tizenhat táncot sajátítottak el, még pedig amint a vizsga fényesen igazolta, a legszebb eredménnyel.

A német hadsereg létszáma.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, jun. 5.

A Daily Mail Kölnből kapott értesülés alapján azt írja, hogy Németország hetvenötezer kiképző altisztet tart fegyverben. A békeszerződés által engedélyezett százezer emberből egy-egy tehát három altiszt esik. Ebből azt állapítja meg a lap, hogy sokkal nagyobb létszámú hadserege van Németországnak, mint amilyent a békeszerződés megenged.

Földrengés Kinában.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Newyork, jun. 5.

A Newyork nacional geographic magazin legutóbb kiadott lapszámában leírja az elmúlt év december havában Kinában Kansu kerületben történt nagyarányú földrengést. Ezerint tíz nagyobb város, számos apró falu területére terjedt a földrengés. Hivatalos kimutatások szerint kétszázötven ezer ember is elpusztult. A földesuszamlásnál hegyek kerültek a völgyek helyére és szakadékok tátonganak hatalmas hegyek helyén.

Sport

Sportegyesület Torontáltordán. A torontáltordai ifjúság vasárnap délelőlt alakítja meg sportegyesületét, mely a test kultuszán kívül a szellemi életet is istápolja. A Klekker-féle vendéglőben tartandó alakuló gyűlésen a sportegyesület vezetőségén kívül külön tisztikart választanak szindarabok, felolvasások rendezésére.

Vasutas sportegylet alakult Suboticán. A subotici vasutagazgatóság területén alakult vasutasszövetség alapszabályai értelmében folyó hó 3-án megalakította sportosztályát, amely a sport minden ágával foglalkozni fog. Az alosztály elnöke Pánity P. Antal, ügyvezetője Arányi Jenő, főtitkára Malagurszki Vince, titkára Drenkovich István, pénztárosa Pálity Antal, intézője Heckinger Károly, szertárosa Csunity József. A hajdani Szvak. régi gárdája nagy lelkesedéssel csoportosul az új alakulat köré, az első napon már két teljes labdarúgócsapat jelentkezett, amelyek a tréninget már a legközelebbi napokban megkezdik és amelyekkel a vezetőség július hó első felében bemutatató mérkőzést kíván tartani. Sportkörökben nagy várakozással néznek az új atletikai klub működésé elé. A klub neve: Zseleznicarszki Atleticski Klub (ZSAK), színei: fehér és fekete.

Drótnélküli távszerkesztő.

Kint a kerepesi-uti temető mellett van Budapest legszomorubb nyomortanyája: az alföldi-utcai Hajléktalanok Menhelye. Idehivta valaki ma estére Budapest újságíróit egyszerű, ceruzával írott levéllel, a melyben nem kevesebbet jelentett be, mint hogy a levél írója bemutatja azt a készüléket, mely forradalmat jelent az újságírás terén, azt, aminek megoldásán évek óta fáradoznak a feltalálók: a gépen, mely lehetővé teszi, hogy egy lapot a világ minden városában egyidőben szedjenek ki. Hajléktalanok Menhelye... Tehát itt lakik a feltalálók?

Végigbotorkálok három sötét hálóterem, míg végre egy kis szobára találok, a felügyelő szobájára, hol már együtt ülnek újságírókollégáim egy kis durván gyalult asztalka körül a feltalálással szemközt.

Szabó Pál Vilmos, a sajtóinformáció összehívója 35-40 év körüli lerongyolódott, szegény munkáskülsejű ember. Ritkás, barna haja csapzottan kull izzadt homlokába. Engedelmet kér, hogy leülhessen, majd kis kabátként használt felöltőjének egyik mély zsebéből előkotorásza nagy találmányának rajzait. Szép tiszta mérnöki rajzot terít elének Szabó Pál Vilmos, mely alatt intelligens férfírás magyarázza a jeleket. Hévvél, lelkesedéssel kezdi magyarázni Szabó találmányát, melyre most kérte ki a szabadalmat. Kérdéseinkre elmondja, hogy elektrotechnikus, legutóbb egy villanyszerelőnél dolgozott, leesett az emeletéről, baillábát törte, de legalább a kórházban volt ideje találmányának végleges kidolgozására, úgy hogy most már egészen készen is vannak a tervek.

Az addig akadozva beszélő feltalálóból valóságos szonok lesz, a szokásnál nehezebb terminus-technikus csak úgy röpköd a levegőben. Szabó Pál Vilmos előadja, hogy mikor ólomból kiszedték az egyik városban a lapot, a kiszedett oldalt beállítják a gépbe és az oldalon végighalad egy kefése, kontaktusos vonalzó, melynek haladásával teljesen egyidejűleg megy végig minden összekapcsolt városban a hasonló gép oldalán egy másik ehhez hasonló vonalzó, csak hogy míg a leadó állomáson a betűk kiemelkedő részénél a tükk felemelkednek, addig a felvevő-állomáson benyomódnak a léce alatti anyagba és hű fotográfiájukat adják a leadott oldalnak. A felvevő-gépben lévő anyag lehet papíros, de bármilyen más is, úgy hogy például ólomba is lehet rögtön vézni, melyről aztán tetszés szerinti számban lehet készíteni matricát. A gép azonban nemcsak szedést tud így továbbítani, hanem ha megfelelő klisé készítenek, bármilyen képet, úgy hogy ezzel meg lenne oldva a képsürgönyözés kérdése is.

A közöttünk lévő mérnök megkérdezte, hogy egyetlen szál dróton lehet-e továbbítani a dolgot? Erre Szabó kifejtette, hogy ő ugyan drótszerűen dolgozta ki tervét, arra feltétlenül be is válik, de igazán semmi akadályja nincs annak, hogy az egész anyagot drótnélküli táviró útján továbbítsák, úgy hogy nincsenek távolságok többé az újságtechnikában, mert egy perccel azután, hogy Londonban kiszedtek egy lapot, már Melbourneben is kész van a matrica.

Féltiz, amikor elhagyjuk Szabó Pál Vilmost, a Menhelyen már mindenki alszik, amikor a feltaláló behotorkál a sötét hálóterembe, hogy tovább szője álmaikat arról a korról, amikor az egész világon csak egyetlenegy redakció lesz. H-t.

A „Torontál” hadifogoly postája.

Wieni szerkesztőségünk díjtalanul áll olvasóink rendelkezésére. Megkeresésekre csak e rovatban válaszol. Wiener szerkesztőségünk címe: Wien, Köstlergasse 4.)

Üzenetek:

Bednár Józsefné (Meretice) és Berta Lászlóné (Ágcsernyő): A kicserélő bizottság férjeik után a nyomozást megindította. Mielőtt valami eredményről értesít bennünket, mi azt közölni fogjuk Önökkel.
Hés Józsefné (Temesvár): A bizottság utján a nyomozást fenyegeti

megindítottuk. Ha meg fogják találni, úgy át fogják adni neki az Ön üzenetét.

Kubát Gusztáv (Subotica), Vörös Ferenc Mihály (Subotica), Klucsik Istvánné (Szentmiklós), özvegy Vaszilinecz Jánosné (Viskova), Bir-esák István (Subotica), özvegy Tóth Józsefné (Senta), Vida Ferencné (Subotica), Dékány János (Debeljača): A kéreztettek után a nyomozást megindítottuk. Feltalálásuk esetén a bizottság transzportokba osztja őket és hazaszállítja.

Kebel József (Alsóschönborn, Munkács mellett). Mindent megteszünk, hogy az eltűnteket felkutatjuk. Fia után is megindítottuk a nyomozást. Sajnos, nem rajtuk mulik, hogy a nyomozás mikor jár eredménnyel. Nem áll módunkban ezt siettetni, de levelét eljuttattuk a kieserő bizottság vezetőjéhez és megkértük, tegyen meg minden lehető a nyomozás eredményessé tétele érdekében.

Fiesor László (Ornava). Megkeresését továbbítottuk Rigába, a bizottság nyomozni fog.

Szerkesztésért felelős Juhász Ferenc

Meghívó.

A DOLJNI ITEBEJI HITELSZÖVETKEZET az 1922. évi június hó 25-én d. u. 1/2 3 órakor tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel meghívja t. tagjait.

NAPIREND:

1. Két jegyzőkönyvhiteltesítő megválasztása
2. Jelentés a szövetkezet helyzetéről.
3. Határozat a felszámolás ügyében és felszámoló megválasztásáról.
4. Esetleges indítványok.

Doljni Itebej, 1922. június 5.

Az igazgatóság.

922—1922. sz.

954

Arverési hirdetés.

A Roman Écska község tulajdonát képező nagykorcsma, amelyhez 4 szoba, 1 kiadószoza, jégverem, istálló és udvar tartozik, a képviselőtestületnek 23—922. sz. határozata folytán nyilvános árverésen május hó 1-től kezdődőleg 3 év és 4 hónapra bérbe fog adni.

Kikiáltási ár 15000 korona, a bánatpénz ennek 10%-a, amely az árverés befejezésekor az árverési összegre kiegészítendő.

Zárt ajánlatok nem fogadtatnak el. Az árverési feltételek naponta a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekintheők.

Az árverés június hó 11-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Községi előljárásság.

LÓUGYNÖK

935

intelligens, a lószakmában teljesen jártas, állandó alkalmazásra felvétetik :: Irásbeli ajánlatok Pančevo, postafiók 9-ra küldendők.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Beeskerek.

Beocsini portlandcement Alabastromgipsz Surlahomok (Reibsand) Tűzálló téglák és föld (Chamotte)

állandóan elegendő mennyiségben raktáron.

Mész a napokban érkezik; egész vagon közvetlen az égetőből szállítható.

Özv. Guttmann Jakabné és Fiai Vel. Beeskerek.

896

Elsőrendű görcsmentes fehér

körisrönk és köris- hasábfá

mindennemű butoranyag (gőzölt bükk-, köris-, tölgy- és szilfa, stb.) minden mennyiségben azonnal szállításra kapható

Prometno D. D.

Vel. Beeskerek, Zsitni trg 2

Telefon 72.

Amerikai és angol Singer varrógépek

Singer-varrótűk és Singer-varrógéprezsek Singer-gépolaj, cérna, gépszij stb. stb.

Eladás heti vagy havi részletfizetésre kedvező fizetési feltételek mellett. — 956

Singer šivači strojevi Bourne & Comp New-York

képvisellete a Bánát részére:

Veliki Beeskerek, Alexandrova-utca 621/7. szám
Fiókok: Vršac, Pancsevo, Velika Kikinda, Belackva és Novi Sad.

Gazdák, figyelem!

Valódi amerikai Manilla kévekörtöző,

valamint hazai pótmanilla

megérkezett. — Legolcsóbb árban kapható:

Schiff Avram zsák, ponyva- és zsinogkereskedőnél
Novisad, Futaki-utca 26. szám — Telefonszám 403.

Intelligens

német kisasszony

jó bizonyítvánnyal,

állást keres

uri háznál. 958

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

FŐMOLNÁR

vám- és magasórulásban jártas, azonnali vagy későbbi belépésre ajánkozik.

Cím: VOGEL FERENC főmolinár,

955 BEGA SV. DJURADJ.

Egy jóforgalmu

988

cukrászda

teljes felszereléssel a Vojvodina egyik nagyobb városának főutcáján más vállalat miatt azonnal eladó. Ajánlatok „Cukrászda” címen a kiadóhivatalba küldendők.

Sűrűszen eladó

Bácskában egy 12.000 lakosu nagyközségben a község központjában 1400 négyzetögl területen fekvő üzemből lévő

ecetgyár

5 szobás lakással, melléképületekkel és nagy kerttel. A gyárévi termelése biztos kibehelyezést nyer a környékben.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szolgál

869 Ecetgyár emerin.

HÁZELADÁS!

Ferenca Deaka (Deák Ferenc) utca 9. szám alatti ház szabadkézből azonnal eladó.

Érdeklődni lehet ugyanott d. u. fél 2 és fél 4 óra között 956

Értesitem a t. közönséget, hogy mindennemű gyümölcsből pálinkafőzést vállalom.

Kívánságra házhoz is megyek mozgó kazánommal pálinkát főzni. — 932
Bodré Gergely Felsőmuzslya, 254. házsz.

MÉSZ!

Ajánlom saját égetési, fával égetett hófehér meszemet, franko bármely állomásra szállítva.

851

DONAUER JENŐ,
STARA KANIZSA.

Telefon 8.

VRŠAC és vidéken HIRDETÉSEKET a „TORONTÁL” részére felvesz 938

GRÓB JENŐ

hírlap hirdetési iroda, VRŠAC.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.